

Sport als spel

De menselijke beschaving komt op en ontplooit zich in spel, als spel, stelde cultuurhistoricus Johan Huizinga in 1938. In die plechtstatige bewoordingen

verwoordde hij zijn appreciatie voor het spel. Spel “versiert” het leven, aldus Huizinga. In het spel hebben mensen de gelegenheid om zich te onttrekken aan de waan van de dag, maar ook om zich op zinvolle wijzen tot hun medemens te verhouden. Spel vormt daarmee, in de ogen van Huizinga, een zinvolle “aanvulling” op het leven. Een beetje zoals Paul Schnabel dat bedoelde, toen hij in het vorig nummer van dit tijdschrift over de Olympische Spelen zei dat we toch ook dingen willen die “het leven interessant, mooi, leuk en spannend maken”.

Kijkend naar de agenda worden beide heren deze zomer op hun wenken bediend. Van de kick off van het EK voetbal op vrijdag 8 juni tot en met de sluitingsceremonie van de Olympische Spelen op zondag 12 augustus zal sport de media overheersen. Alleen in de tweede helft van juli is er een beperkte periode van vier aaneengesloten dagen dat er even geen Spelen, geen voetbal, geen wielrennen en geen tennis plaatsvindt, althans niet professioneel.

Het beeld van een van wedstrijdsport vergeven zomer zal Huizinga echter niet met blijdschap hebben vervuld. De opkomst van het “moderne sportwezen” kon de cultuurhistoricus niet bekoren. Huizinga vreesde dat met de professionalisering het “zuivere spelgehalte” uit de sport zou verdwijnen en dat daarmee de zingevende betekenis van de sport verloren zou gaan.

Met terugwerkende kracht moet je Huizinga deels gelijk geven. Tienjarige voetballertjes die het hebben over “van achteruit druk zetten”, volwassenen die op een lopende band aan hun gezondheid werken (!), wielrenners die vooral uitblinken in het verhullen van hun dopinggebruik: het roept de vraag op, hoeveel ernst het spel kan verdragen.

Aan de andere kant: ook deze zomer zal het schouwtoneel van de mediasport weer miljoenen mensen in vervoering brengen en op het puntje van de stoel doen zitten. Niet dat Huizinga daarmee geen gelijk had: sport raakt mensen vooral, als het spelelement voelbaar is. Messi die uitstraalt dat hij altijd dat balverliefde jongetje is gebleven, Federer die zijn tranen de vrije loop laat, de waterpolocoach die juichend het bad inspringt, de olympisch zwemkampioen die zijn makker naar het goud schreeuwt: dat zijn de momenten waarop duidelijk wordt dat de wedstrijdsport niet de “steriele functie” is geworden waar Huizinga voor vreesde. Sport “bindt, boeit, bant en betovert” nog altijd. Dat doet het, omdat het spelelement er gelukkig nooit helemaal uit is verdwenen. Laten we dat gedachtegoed vooral blijven koesteren.

Koen Breedveld
Directeur Mulier Instituut